

AREST (42) sb m

Pisane dużą literą 31 r.; a oraz e jasne.

sg N arest (8). ◇ G arestu (13). ◇ A arest (4). ◇ I arest(e)m (1). ◇ L areście (1). ◇ pl N aresty (5).
◇ G arestów (5); -ów SarnStat (4), -(o)w (1). ◇ D arestóm (1). ◇ A aresty (1). ◇ L areściech (2).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde: areszt XVI(XVIII) – XVIII w.

1. *praw. Urzędowy nakaz zatrzymania osoby lub zajęcia czyjegoś majątku, także samo zatrzymanie lub zajęcie na wniosek poszkodowanego dla zabezpieczenia jego roszczeń aż do rozstrzygnięcia sprawy przez sąd [arestatio – zapowiedzenie Mymer¹ 11v, Mymer² 11; arestatio, arestum SarnStat; arest, hamowanie urzędne rzeczy czyich, abo osoby jeśli gołota, zapowiedź, szperunk – interdictio, interdictum; arestatio, arestum barbarae voces sunt Cn] (23) : AREstnie kto dłużnikowi fwemu pieniądze albo iaki Itátek v kogo á dłużnik záfyę gdy pozywa Arestatorá trzy kroć ku wyzwoleniu fwego ftátku z zapowiedzi/ chcąc fye mu vpráwiedliwić/ á pozwány nie będzie ftawał: tedy ftátek árestowány ma być z Arestu wolny. GroicPorz eev; ZApowiedź Vrzędną powinien każdy przyiąć zá rofkazánim Sędzięgo/ ná fwego gołciá/ komorniká/ y ktorego kolwiek dłużniká. (marg) Areft káždy przyiąć winien. (-) GroicPorz ee2, ee2 [2 r.], ee2v [2 r.], dd3v marg, oo3 [2 r.]; A gdzieby vćiekl [aresztowany lub pozwany]/ przyięgę vczyni [jego pan]/ iáko non dedit caufam aufugendi, ani o nim wie: także Areft y pozew go v nich nie záftał. SarnStat 453; A ize do fześci Niedziel Areft ieno trwa. [...] Areftatio servi: qui violentiam fecit confestim dominus iuftitiam administrare tenetur SarnStat 805; A wżákóz/ może ie [pieniądze] wyręczyć z árestu przez ośiádłego fzlácbćicá/ iz práwu doftoi y rzeczy fádowej dofyć vczyni. A iefliby komu z dopuńczenia práwá albo vrzędu/ táki árest [na pieniądze] był dopuńczon/ álbo dozwołon/ tedy ten co árestnie ma árest fwóy profęquowác in eode iudicio sive officio, kędy fie tákowy árest sftał/ do fześci niedziél/ á niemilczéc árestowawfzy. A iefliby do tego czáfu nie profęquował go wedle práwá/ tedy iuż po fześci niedziél on árest mocy mieć niema: y owfzem ma byđ kálfowan iáko nikkzemny. A pieniądze máią byđ wolne od árestu. SarnStat 1161, 433, 804, 805 [3 r.], 1156.*

arest na co (3): Krakowiánie máią fwoy Wielkierz około czynienia Areftow/ na dobrá zmarłego dłużniká [!] y zbiegłego dłużniká GroicPorz eev, ee2; OSiádlému człowiekowi/ niema byđ dopuńczon Areft na pieniądze ięgo fádownie położoné albo opiáné/ okrom tego żeby mnieyfzą miał pośelsią/ niżli ono o co był ábo miał byđ pozwan. SarnStat 1161.

Szereg»szperunk albo arest«: SZperunk albo Areft ięft Zapowiedź Perfony albo dóbr iey/ vczynioná przes fługę vrzędowego/ z rofkazánia onęgo Sędzięgo/ pod kthorego władzą Perfoná y rzecz iey ięft/ áby zapowiedne rzeczy/ ták długo były wpokoiu/ aż do rozftrzygnienia práwem z Areftátorem zálującym [!]. GroicPorz dd3v.

2. *Protest przeciwko skardze do Sądu lub wyrokowi [arrestum s. arestum Lac śr] (14) : Gdy kogo zdádzą niespráwiedliwie/ á on to árestnie w kfięgach/ tedy ten co go zdano ma pozwác owęgo/ iz go niespráwiedliwie zdał: Iefliże fię ták naydzye/ tedy on co go zdał ma ná onymże roku zdánie wypifác/ y winy trzy grzywny odłóżyć. A kto by kogo wypifál przed Areftem/ táki winy vchodzi. UstPraw H4v; Arefty v fádu. AREfty wzdawánia in contumaciam ná Seymie/ zá Dworem/ y przed któрымkolwiek infzym fádem máią byđ dopuńczone/ tego dniá gdy fie kondemnátia sftánie [...] Od*

którego Areftu ízláchćic nie ma więcej płácić/ iedno grofz pifárzowi *SarnStat* 805, 805 *żp*, 1245, 1297 [5 r.], 1302, 1306.

3. Zakaz, przeszkoda [*arrestum* s. *arestum* Łac *śr*] (2) :

Szereg»arest albo zabranianie« (2): vltáwiamy: áby Furmáni folni/ wízędy okróm Areftów álbo zábraniánia z folą iecháli *SarnStat* 386 [*idem*] 928.

Synonimy: **1.** *szperunk*, *zapowiedzenie*, *zapowiedź*; **3.** *zabranianie*.

Cf **ARESTOWANIE**

KK